
BESZÁMOLÓ

BESZÁMOLÓ AZ EURÓPAI REGIONÁLIS TUJDOMÁNYI TÁRSASÁG 49. KONGRESSZUSÁRÓL

(*Uniwersytet Łódzki, Łódź, 2009. augusztus 25–29.*)

ZSIBÓK ZSUZSANNA

Idén Lengyelországban, Łódź városában tartotta kongresszusát az Európai Regionális Tudományi Társaság, az ERSA (European Regional Science Association). A rendezvényt közösen szervezte a Łódźi Egyetem Város- és Regionális Gazdálkodási Tanszéke, a Lengyel Várostervezők Társasága és az ERSA lengyel szekciója (a Lengyel Tudományos Akadémia Térgazdasági és Regionális Tervezési Bizottsága), mely 2009-ben fennállásának 50. évfordulóját ünnepelte.

A kongresszusnak otthont adó, a 2016-os Európa Kulturális Fővárosa címmel pályázó város a kultúra, az oktatás és a szórakozás egyik központjává vált Lengyelországban az elmúlt évtizedben, így az esemény kiváló alkalmat adott a résztvevőknek arra, hogy megfigyeljék környezetükben a gyors fejlődés jeleit. A rendezvény helyszíne, a Menedzsment Kar, az egyik legfiatalabb egysége az egyetemnek, 1994-től folyik itt oktatás. A társszervező Lengyel Várostervezők Társasága már több mint 80 éve egyesíti számos tudományág képviselőit azzal a céllal, hogy a városi és vidéki területek olyan környezetet kínáljanak az emberek számára, amely a szellemi és anyagi szükségleteik kielégítése mellett része a nemzet kulturális örökségének, harmóniában van a természettel és gazdagítja a táj szépségét.

A kongresszus témája a „*Területi kohézió Európában és az integratív tervezés*” volt, mely a helyi szervező bizottság elnöke, Tadeusz Markowski szerint az ERSA számára kissé rendhagyó, mégis nagyon fontos terület. Közel 500 résztvevő érkezett a világ 38 országából, és a szervezők 447 tanulmány prezentációjára adtak lehetőséget, melyek közül hetet magyarok nyújtottak be. Az előadások ötféle szekcióban hangzottak el: a plenáris előadások szekciójában, a referált tanulmányok szekciójában, a „Fiatal tudósok” szekciójában, speciális témák köré szervezett szekciókban (összesen hat témában) és az általános előadások szekciójában.

A kongresszuson három plenáris előadást hallgathattak meg a résztvevők. Az elsőt Gilles Duranton, a University of Toronto professzora tartotta „A városok növekedése” címmel. E témakörnek az egyik fő kérdése az, hogy míg a városok folyamatosan növekednek, miért van az, hogy egyes városok gyorsabban növekednek, mint mások. Duranton az előadásában olyan modellt mutatott be, amely az amerikai nagyvárosi régiók 1980 és 2000 közötti adataira épült, és a városok méretét a főutak

hosszával becsülte meg. Az előadás arra a következtetésre jutott, hogy a városok méretét meghatározza az ingázási költség, a földhasználat szabályozása és az emberi erőforrás minősége (az egyetemi hallgatók aránya a város összlakosságán belül). Összességében három fő tényezőt emelt ki, amely hat a városok növekedésére: az ingázási költségek, az agglomerációs előnyök és a város által kínált lehetőségek, mint amilyen például a kedvező klíma vagy a humán tőke.

Piotr Zuber, a lengyel Regionális Fejlesztési Minisztériumból „Területi kohéziós politika – lengyelországi kilátások” címmel tartott plenáris előadást. Megvizsgálta a területi kohézió folyamatát az európai kialakulása, a kohéziós jelentések és a Zöld Könyv (az Európai Bizottság által 2008-ban kiadott „Zöld könyv a területi kohézióról” című dokumentum) tükrében. Annak okát kívánta felderíteni, hogy miért bukott meg majdnem minden eddigi lengyelországi nemzeti kohéziós terv. A probléma gyökere Zuber szerint az, hogy Lengyelországban hiányzik az emberek közötti és az állami intézményekbe vetett bizalom, a kapcsolatokat áthatja az idegenekkel szembeni ellenérzés, ami miatt nem működik az emberek (és az intézmények) közötti kommunikáció. A probléma feloldásában szerinte segítené, ha egyetértést lehetne teremteni a tudomány és a politika képviselői között.

A kongresszus harmadik plenáris előadója *Andreas Faludi*, a Delft University of Technology professzora volt, előadásának a „Területi kohéziós politika és annak kapcsolódásai” címet adta. Az előadás végigvezette a területi kohézió fogalmának fejlődését az Európai Unió történetének különböző lépcsőfokain. *Faludi* a fogalmat a kohézió – koherencia – kooperáció hármásába ágyazta, hiszen az európai területi kohézió előmozdításához szükség van a nemzeti kohéziós politikák koherenciájára, ami a szereplők közötti együttműködésen alapul. Napjaink fejleményei között említette a vitát, mely a kohéziós politika újra-nemzetiesítéséről szól. Meglátása szerint a jövőben a területi elv képes lesz egyesíteni a kohéziós politikákat, amelyre példaként a Balti-tengeri politikát és a Duna-politikát említette.

A referált és az általános témájú szekciókban idén 23 témában várták a jelentkezéseket, melyek kellően tág teret biztosítottak ahhoz, hogy a regionális tudomány művelői kutatási eredményeik bemutatásához megtalálják a számukra megfelelő szekciót. A benyújtott tanulmányok leggyakoribb kérdéskörei a városok térbeli változásai és a városrehabilitáció; a vállalati mobilitás és a klaszterek, illetve az innováció és a vállalati együttműködések vizsgálata voltak. Jellemző témák voltak továbbá a földhasználat, az ingatlanok árazása, különös tekintettel a hedonikus árazásra; a munkaerő-vándorlás, a regionális munkaerő-piacok és a tudástőke; valamint a lakóhelyválasztás. Ezeken kívül sok esetben hallgathattunk olyan előadásokat, amelyek a regionális kormányzással, az állami beavatkozás területi hatáselemzésével; az emberi és társadalmi tőkével; a kulturális illetve kreatív ágazatokkal; a kohéziós politikával; a versenyképességgel vagy a közlekedés elérhetősége és a közlekedési mód megválasztása témákkal foglalkoztak.

A regionális tudomány egyik vezető folyóirata, a *Journal of Regional Science* első megjelenésének 50. évfordulója alkalmából plenáris ülést rendeztek a kongresszus keretében, melynek során a résztvevők arra keresték a választ, hogy „Milyen új

irányok várhatók a regionális tudományban az elkövetkezendő 50 év során?”. A folyóirat szerkesztői által tartott öt rövidebb vezérelőadás után egy konszenzus alakult ki arról, hogy az elmúlt időszak két, nagy áttörést hozó területe, az új gazdaságföldrajz és a térökonometria jelentősége el fog halványulni. Két irány kezd körvonalazódni, mely meg fogja határozni a jövő regionális tudományi kutatásait, az egyik a „közelség” szerepe, a másik az, hogy az emberek és a vállalatok hogyan döntenek lakó- és munkahelyük, illetve működési helyük kiválasztásáról.

A kongresszus résztvevőinek lehetőségük nyílt arra, hogy a helyszínen felvegyék a kapcsolatot Európa legnagyobb kiadóival, ugyanis öt kiadó kedvezményes vásárlási lehetőséggel egybekötött kiállítást szervezett az esemény időtartama alatt a regionális tudományhoz kapcsolódó kiadványaival.

A konferencia zárórendezvényén történt az Epainos-díjak és az RSAI-díj átadása, valamint átadták az ERSA zászlaját a következő évi, 50. kongresszus szervezőjének, a svédországi Jönköping képviselőjének. A kongresszus kísérőprogramjaként a résztvevők egy városnéző kiránduláson szemtanúi lehettek a Łódź városában végbemenő gyors, átható fejlődés jeleinek. A két konferenciavacsorán a résztvevőket a város legmodernebb, kulturális negyedében, a Manufaktúrában látták vendégül, mely kiváló példát mutat arra, hogyan lehet az üresen álló ipari létesítményeket új élettel megtölteni.

2009-ben a szervezők „fenntartható kongresszust” kívántak megrendezni. Ennek az ötletnek az alapja az, hogy a Brit Szabványügyi Hivatal (British Standard Institute) 2007-ben kiadta a Fenntartható Rendezvény Szabványt (Sustainable Event Standard BS 8901), mely megállapította a különféle méretű és típusú rendezvények társadalom- és környezettudatos szervezésének és lebonyolításának követelményeit. Ezeknek három fő célkitűzésük van: a találkozó negatív ökológiai lábnyomának csökkentése; kedvező hatás gyakorlása a helyi társadalomra és infrastruktúrára; valamint költséghatékony találkozó szervezése. Mindezeket a kongresszus rendezői számos hasznos iránymutatással, újrahasznosítható anyagok felhasználásával, faültetési mozgalommal és egy zöld információs pult működtetésével segítették elő. Remélhetőleg hazánkban is felfigyelnek erre a lehetőségre, és egyre több konferencia fogja a „fenntartható rendezvény” címet viselni.

